

Millainen on SEKSUAALIOIKEUKSIEN tilanne eri puolilla Afrikkaa?

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien (SRHR) edistäminen on yksi Suomen kehityspolitiikan painopisteistä. Maantieteellinen prioriteetti on Afrikassa. Tässä tietolehtisessä tarkastellaan seksuaalioikeuksien tilannetta eri puolilla Afrikan mannerta. Monissa maissa esimerkiksi ehkäisyn saatavuudessa on menty eteenpäin, mutta tarpeita löytyy yhä.

Suomen kumppanimaita Afrikassa ovat olleet Etiopia, Kenia, Mosambik, Sambia, Tansania ja Somalia. Nykyinen hallitus on päättänyt Kenian ja Mosambikin maaohjelmien lakkauttamisesta.

Suomi on tukenut Kenian hallintoa sukupuolistuneen väkivallan ehkäisemisessä ja Mosambikissa edistänyt kokonaisvaltaista seksuaalikasvatusta osana koulutusalan kehitysyhteistyötä.

Kahdenvälisen kehitysyhteistyön vähentyessä on hyvä muistaa, että tarpeet eivät ole kadonneet. Erityisesti Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on edelleen valtava tarve lisääntymisterveyspalveluille ja seksuaalioikeuksien tukemiselle, erityisesti nuorten keskuudessa.

Mitä voit tehdä kansanedustajana?

- Varmista, että Suomi jatkaa YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPAn rahoitusta sekä tukea kansainvälisille seksuaalioikeusjärjestöille, kuten IPPF:lle
- Puhu seksuaalioikeuksien puolesta kansainvälisillä foorumeilla

Seksuaalioikeudet perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin. Niiden toteutuminen antaa vahvan pohjan muiden **ihmisoikeuksien** toteutumiselle.

Kun voi päättää omasta kehosta, ihmissuhteista ja elää oman identiteetin mukaista elämää, voi käydä koulua, suunnitella tulevaisuutta, vaikuttaa yhteiskuntaan, päättää lapsiluvustaan ja elää nautinnollista elämää.

Saharan eteläpuolisessa Afrikassa

Yksi kymmenestä tytöstä joutuu jättämään koulupäiviä välistä kuukautisten takia.

25% tytöistä tulee raskaaksi ennen täysi-ikäistymistä.

34% tytöistä menee naimisiin ennen täysi-ikäistymistä.

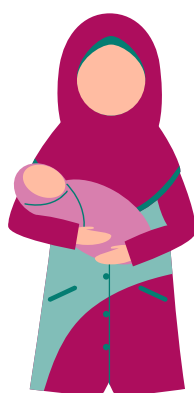
Seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia edistetään laajoilla ohjelmilla, mutta koulutussektori pidetään usein tästä hyvin erillään. Suomen vahvuutena on ollut seksuaalikasvatuksen sisällyttäminen osaksi koulutussektorin kehitysyhteistyötä.

Lapsiavioliittoja ja -raskauksia voidaan ehkäistä kokonaisvaltaisella seksuaalikasvatuksella ja esimerkiksi varmistamalla, että kouluterveys- ja seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut toimivat yhteistyössä. Koulutus, seksuaalikasvatus ja lisääntymisterveys ovat vahvoja Suomen osaamisalueita.

Äitiysterveudessa suuria eroja

Etiopiassa **74 %** raskaana olevista käy ainakin kerran tarkastuksessa.

Keniassa	94 %
Mosambikissa	87 %
Somaliassa	31 %
Tansaniassa	98 %
Sambiassa	97 %

Etiopiassa terveydenhuollon ammattilainen on läsnä **36 %** synnytyksistä.

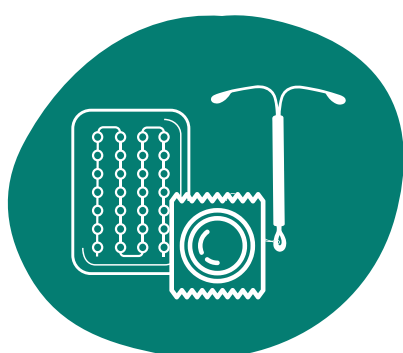
Keniassa	70 %
Mosambikissa	73 %
Somaliassa	32 %
Tansaniassa	64 %
Sambiassa	80 %

WHO SRHR Snapshots

Ehkäisyn tarve on valtava

Maailmassa on **257 miljoonaa naista**, jotka haluaisivat käyttää ehkäisyä, mutta heillä ei ole siihen mahdollisuutta.

Etiopiassa 15 prosenttia 15–49-vuotiaista naisista, jotka eivät halua saada lapsia tai haluavat lykätä lasten saantia, ei käytä ehkäisyä.

12 %	Keniassa
18 %	Mosambikissa
15 %	Sambiassa
15 %	Tansaniassa
17 %	Somaliassa

UNFPA SWOP 2023

Vammaiset henkilöt saavat vähemmän seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluita tietoa seksuaalioikeuksistaan. Lisäksi vammaiset henkilöt kokevat **1,3 kertaa todennäköisemmin** fyysistä, henkistä ja seksuaaliväkivaltaa kuin ikätoverinsa.

Sateenkaarioikeudet eri puolilla Afrikkaa

Afrikassa homoseksuaaliset teot on kriminalisoitu

31 yhdessä maassa, usein kolonialismin perintönä.

Kuolemantuomion voi saada kolmessa maassa. Samaa sukupuolta olevien avioliitot on sallittu vain Etelä-Afrikassa, vaikka sielläkin asenneilmapiiri sateenkaari-ihmisiä kohtaan on vihamielinen.

Viime vuosina tilanne on heikentynyt ja tiukat kriminalisoinnit uhkaavat levitä esimerkiksi Itä-Afrikan alueella. Lakimuutokset ja niistä käytävä keskustelu ovat lisänneet sateenkaariaktivistien kokemaa häirintää ja väkivaltaa.

Lisätiedot

Eduskunnan seksuaalioikeudet- ja kehitysryhmän

puheenjohtaja **Saara Hyrkkö**

✉ saara.hyrkko@eduskunta.fi

sihteeri **Elina Korhonen**

✉ elina.korhonen@vaestoliitto.fi

☎ 050 514 8827

EDUSKUNNAN
SEKSUAALIOIKEUDET-
JA KEHITYSRYHMÄ

eduseke.wordpress.com

Millainen on SEKSUAALIOIKEUKSIEN tilanne eri puolilla Afrikkaa?

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien (SRHR) edistäminen on yksi Suomen kehityspolitiikan painopisteistä. Maantieteellinen prioriteetti on Afrikassa. Tässä tietolehtisessä tarkastellaan seksuaalioikeuksien tilannetta eri puolilla Afrikkaa. Monissa maissa esimerkiksi ehkäisyn saatavuudessa ollaan menty eteenpäin, mutta tarpeita löytyy yhä.

Suomen kumppanimaita Afrikassa ovat olleet Etiopia, Kenia, Mosambik, Sambia, Tansania ja Somalia. Nykyinen hallitus on päättänyt Kenian ja Mosambikin maaohjelmien lakkauttamisesta.

Suomi on tukenut Keniassa hallintoa sukupuolistuneen väkivallan ehkäisemisessä ja Mosambikissa edistänyt kokonaisvaltaista seksuaalikasvatusta osana opetusalan kehitysyhteistyötä.

Kahdenvälisen kehitysyhteistyön vähentyessä on hyvä muistaa, että tarpeet eivät ole kadonneet. Erityisesti Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on edelleen valtava tarve lisääntymisterveyspalveluille ja seksuaalioikeuksien tukemiselle, erityisesti nuorten keskuudessa.

Seksuaalioikeudet perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin. Niiden toteutuminen antaa vahvan pohjan muiden **ihmisoikeuksien** toteutumiselle.

Kun voi päättää omasta kehosta, ihmissuhteista ja elää oman identiteetin mukaista elämää, voi käydä koulua, suunnitella tulevaisuutta, vaikuttaa yhteiskuntaan, päättää lapsiluvustaan ja elää nautinnollista elämää.

Saharan eteläpuolisessa Afrikassa

Yksi kymmenestä tytöstä joutuu jättämään koulupäiviä välistä kuukautisten takia.

25%

tytöistä tulee raskaaksi ennen täysi-ikäistymistä.

34%

tytöistä menee naimisiin ennen täysi-ikäistymistä.

Seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia edistetään laajoilla ohjelmilla, mutta koulutussektori pidetään usein tästä hyvin erillään. Suomen vahvuutena on ollut seksuaalikasvatuksen sisällyttäminen osaksi koulutussektorin kehitysyhteistyötä.

Lapsiavioliittoja ja -raskauksia voidaan ehkäistä kokonaisvaltaisella seksuaalikasvatuksella ja esimerkiksi varmistamalla, että kouluterveys- ja seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut toimivat yhteistyössä. Koulutus, seksuaalikasvatus ja lisääntymisterveys ovat vahvoja Suomen osaamisalueita.